«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»
Ректори Донишгоҳи байналмилалии
сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор
__________ Убайдулло Асрорзода
«____» 25 / 02 ____________ соли 2022

БАРНОМА 4.3. "GREEN MOBILITY" (2022-2027) ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ САЙЁҲӢ ВА СОҲИБКОРИИ ТОҶИКИСТОН

1. **Ҳадафи барнома:** Коҳиш додани партовҳои нақлиётӣ тавассути ҷорӣ намудани системаи ҳаракати экологии тоза ва беҳсозии ҳаракат байни биноҳои донишгоҳ, аз ҷумла истифодаи автомобилҳои барқӣ, самокатҳои барқӣ ва дучархаҳо.

2. **Асоснокунӣ:** Партовҳои нақлиётӣ (Scope 3) қисми назарраси изи (осори) карбони муассисаҳои таълимиро, махсусан дар рафти сафарҳои ҳаррӯзаи донишҷӯён ва кормандон, ташкил медиҳанд. Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон ҳамчун маркази пешсафи рушди устувор, иқтисоди сабз ва дипломатияи сабз, стратегияи коҳиши партовҳои нақлиётӣ ва ташкили инфрасохтори экологии кампусро амалӣ менамояд.

3. **Барномаи "Green Mobility"** ба рушди инфрасохтор барои нақлиёти барқӣ, ташвиқи роҳҳои дучархасаворӣ ва пиёдагардӣ, ҷорӣ намудани системаҳои истифодаи муштараки нақлиёт ва ташаккули "рафтори сабз" миёни донишҷӯён ва кормандон равона шудааст.

4. Чораҳои асосӣ

Самт	Тавсиф
Нақлиёти барқӣ	Иваз намудани автомобилҳои дизелӣ бо автомобилҳои барқӣ.
Карпулинг ва истифодаи муштараки нақлиёт	Ҷорӣ намудани барномаи «iU-CarShare» барои ташвиқ намудани сафарҳои муштараки донишҷӯён ва кормандон.
Инфрасохтори дучархасаворӣ	Эҷоди роҳҳои махсуси дучархасаворӣ байни биноҳои донишгоҳ ва ҷойҳои иқомати донишҷӯён.
Логистикаи сабз	Истифодаи нақлиёти хурди барқӣ барои хизматрасонӣ ва интиқоли дохили кампус.

Маориф ва омӯзиш	Гузаронидани омӯзишҳо ва чорабиниҳо барои кам кардани изи (осори) карбонии нақлиёт.

5. Марҳилаҳои амалисозӣ

Сол	Чорабиниҳои асосӣ	Натиҷаҳои калидӣ
2022	Гузаронидани энергоаудити ҷараёнҳои нақлиёт ва муайян кардани манбаъҳои асосии партовҳо	Таҳияи ҳисобот оид ба партовҳои нақлиётӣ
2023–2024	Ҷорӣ намудани роҳҳои дучархасаворӣ ва системаи карпулинг	5 км роҳҳои дучархасаворӣ
2024–2025	Ҷорӣ намудани системаи карпулинг	Иштироки 15% -и донишҷӯён
2026–2027	Насб намудани аввалин пойгоҳҳои пуркунии барқ ва ташкил намудани минтақаҳои таваққуфгоҳ дар наздикии кампус	2 пойгоҳ, 20 ҷойи таваққуфгоҳ
2027	Васеъ намудани лоиҳа ва арзёбии самаранокӣ	Коҳиши партовҳо то 20%

6. Нишондиҳандаҳои калидии самаранокӣ (KPI)

Нишондиҳанда	Арзиши ибтидоӣ (2022)	Ҳадаф (2027)
Пойгоҳҳои пуркунии барқ барои автомобилҳои барқӣ	0	2
Роҳҳо ва масирҳои дучархасаворӣ	2 км	≥ 5 км
Саҳми донишҷӯёне, ки аз карпулинг истифода мебаранд	0 %	≥ 15 %
Коҳиши партовҳои Scope 3	—	– 20 %

7. Натиҷаҳо ва самаранокӣ

1. Коҳиши партовҳои нақлиётии CO_2 то 20%;
2. Рушди инфрасохтори нақлиёти экологӣ ва бехатар;
3. Баланд бардоштани сатҳи фарҳанг ва огоҳии экологӣ миёни донишҷӯён;
4. Саҳмгузорӣ дар татбиқи ҲРУ 7, 11 ва 13 дар доираи стратегии «Кампуси сабз–2030».

8. Саҳм дар ҲРУ СММ

ҲРУ	Чӣ тавр он дастгирӣ карда мешавад?
ҲРУ 7	Баланд бардоштани самаранокии энергетикии нақлиёт тавассути электркунонӣ
ҲРУ 11	Ташкили инфрасохтори устувор ва бехатари ҳаракат
ҲРУ 13	Коҳиши партовҳои газҳои гулхонаӣ аз нақлиёт

Барномаи “Green Mobility” бо ташаббусҳои “Green Energy Campus” ва “Smart Comfort System” ҳамгиро буда, усули системавии идоракунии изи (осори) карбонии донишгоҳро ташкил медиҳад.

9. Сохторҳои масъул

1. Институти илмию тадқиқотии рушди устувор ва иқтисоди сабз;
2. Ҳамаи кампусҳо ва филиалҳо.